

**Sömning söndag
eller helgens höjdare?**

Gudstjänsten blir vad vi gör den till

**GDPR - hantera den nya
bokstavskombinationen**

**Dags att vända blad
i kyrkohandboken**

**Catharina Carlsson:
"Ungdomarna gav mig
motivation att bli präst"**

Flööt i tak
**på jobbet för Stefan Eklund,
domkyrkoklockare**

VAR MED OCH FÖRÄNDRA FRAMTIDEN FÖR MÄNNISKOR SOM LEVER I UTSATTTHET!

Svenska kyrkans internationella arbete jobbar för att utrota fattigdom och orättvisor genom att stärka människor och deras kamp för mat, försörjning, trygghet, utbildning och hälsa.

Tillsammans gör vi skillnad!

GE EN GÅVA!

PG 90 01 22-3
BG 900-1223

svenskakyrkan.se/internationelltarbete

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE

medlem av
actalliance

STRÄNGNÄS STIFTSTIDNING

Portalen kommer ut med 4 nummer per år och skickas till anställda och förtroendevalda i Strängnäs stift.

Upplaga: 3 200 exemplar

Utgivare: Stiftsstyrelsen i Strängnäs stift

ANSVARIG UTGIVARE

Fredrik Selander

REDAKTÖR

Miriam Arrebäck
Strängnäs stift
0152-234 70

GRAFISK FORM

Pia Andersson
Strängnäs stift
0152-234 71

REDAKTIONSRÅD

Pia Andersson
Miriam Arrebäck
Kim Baung
Jan Eckerdal
Agneta Larsson
Mathias Lundqvist

ADRESS OCH TELEFON

Portalen, Miriam Arrebäck
Box 84
645 22 Strängnäs
strangnas.portalen@svenskakyrkan.se
0152-234 00

HEMSIDA

www.svenskakyrkan.se/
strangnasstift

ADRESSREGISTER

Portalen skickas till anställda och förtroendevalda som finns i inlagda i Kyrksam. Adressändringar görs av respektive församling.

OMSLAG

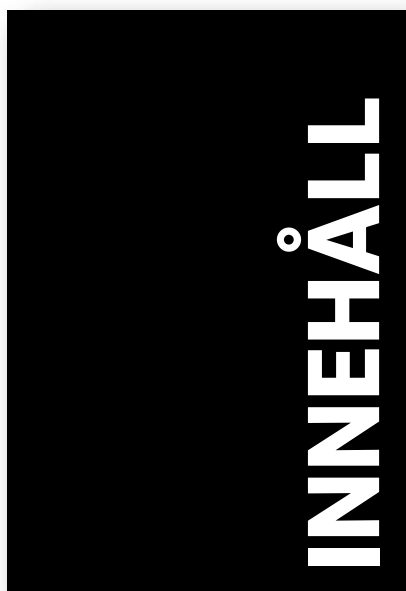
Stefan Eklund, en av landets åtta domkyrkoklockare
Foto: Magnus Aronson

Lagom till vårens ankomst har Portalen fått ny kostym. Hoppas du ska gilla den. Det är inte utan en viss bävan som vi sytt ihop första numret, tidningen har funnits sedan 1941 så det är ett arv att förvalta. I din hand nu 2018-års modell.

Välkommen att upptäcka nya sidor av stiftet!

MIRIAM OCH PIA

Sagt vid kyrkkaffet	4-5
Möt Stefan Eklund, en av Sveriges åtta domkyrkoklockare	6-10
Boktips för lata eller smarta dagar	11
Stiftet runt	12-13
Tema: Gudstjänst. Hur blir alla sedda? Nattvarden viktigast. Kyrkohandboken	14-19
Fördjupning: Stiftsadjunkt Jan Eckerdal om gudstjänsten som församlingens grund	20-22
GDPR - äntligen kan du också förstå	24-25
Nyfiken på: Catharina Carlsson, pastorsadjunkt	26
Kurser och utbildningar	27

HAR NI BOKAT?

Jesus skickade iväg sina lärjungar för att boka bord till påskmåltiden i den övre salen. När de kom dit sa de att de ville ha ett bord för 26 personer. Värden frågade varför de behövde ett så stort bord när det bara var till Jesus och de tolv lärjungarna. De svarade: "För att vi alla ska sitta på samma sida!"

Birgitta Lounela, stiftsdiakon som ger stöd till församlingar i det diakonala uppdraget

tipsar

YTA OCH DJUP

Läs först (lättläst) om nya handboken och sen kan du ta tag i Jan Eckerdals längre reflektion om gudstjänstfirandets mening.

SIDORNA 18-22

KLOCKA(R)N

Vilken fantastisk bild på sidan 9. Tänk när klockan gjöts ... och kom på plats!

SIDORNA 6-11

RENSNINGEN

Det där med hur vi sorterar uppgifter och vad som ska sparas, enligt GDPR - matnyttigt!

SIDORNA 24-25

”Som medmänniskor får vi inte vända bort blicken från andras nöd. I längden kan ingen av oss bevara sin värdighet när andra människor trampas på.”

ANTJE JACKÉLEN, ÄRKEBISKOP

De tre initiativtagarna till "Bach to Örebro".
Från vänster: Fred Sjöberg, Karl Magnus Jansson och Olof Ericsson.

Örebro storsatsar på Bach

I mars gick startskottet för storsatsningen Bach to Örebro – en helt unik konsertserie.

– Mig veterligen har detta inte hänt förut – att Bachs samtliga stora sakrala verk för kör och orkester ges i en hel serie, säger Karl Magnus Jansson, organist i Nikolai församling.

Han är en av grundarna till Örebro barock, där alla musiker spelar på tidstrogna instrument för att få till den rätta barockklangen.

Konsertserien Bach to Örebro omfattar nio Bachkonserter i S:t Nicolai kyrka under två års tid med Örebro kammarkör, Örebro barock och Fred Sjöberg som dirigent. Här hittar du alla konsertdagar: www.svenskakyrkan.se/orebro/bach

Gud ser dig ... men inte stiftet

Kontaktuppgifter till alla anställda i Svenska kyrkan ska läggas in i Kyrksam. Vi är alla beroende av att Kyrksam är uppdaterat för att viktig information ska nå rätt personer. Idag saknas många anställda i registret och det är ett problem, det kan exempelvis göra att alla inte får Portalen ... Behöver du utbildning i Kyrksam? Gå på stiftets kurs den 24 september.

Nya vanor för ny stiftsstyrelse?

Ny mandatperiod, nya förtroendevalda i stiftsstyrelsen och nya frågor på agendan. Kanske blir det också nya vanor?

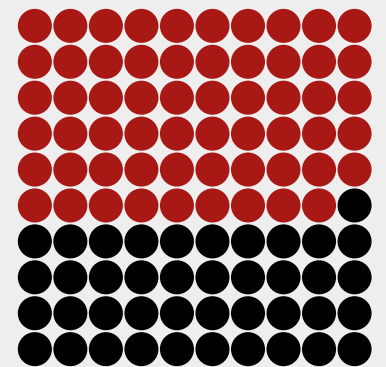
Vid stiftsstyrelsens första sammanträde visade det sig vid eftermiddagsfikat att ett par av de nya ledamöterna hellre vill ha Coca-Cola än kaffe eller te. Kanske hör det samman med den förnying som skett i och med senaste kyrkovalet? Medelåldern i förra stiftsstyrelsen var 63 år. Nu är den 56,6 år med ersättare 23-åriga Patrik Claesson, SD, som yngst i gänget.

Fler kultur-nyheter hittar du på sidan 23

(Be)skär i frid

En välsignad måltid blir det med skärbräda "Välsignelsen" (Argument förlag). Varför inte komplettera med servetterna "Gode Gud välsigna maten"?

59%

... av stiftets församlingar/pastorat har församlingsinstruktioner som är utfärdade 2015 eller senare. Fyra håller på och skriver nytt på grund av pastoratsbildning.

Strängnäs stiftskansli miljödiplomerar sig

Stiftsorganisationen har dragit igång arbetet med miljödiplomerad för hållbar utveckling.

Svenska kyrkans miljödiplomerad är en arbetsmetod uppbyggd i sex steg.

Strängnäs stift håller nu på med nulägesanalys och att formulera vision och delmål för miljöarbetet.

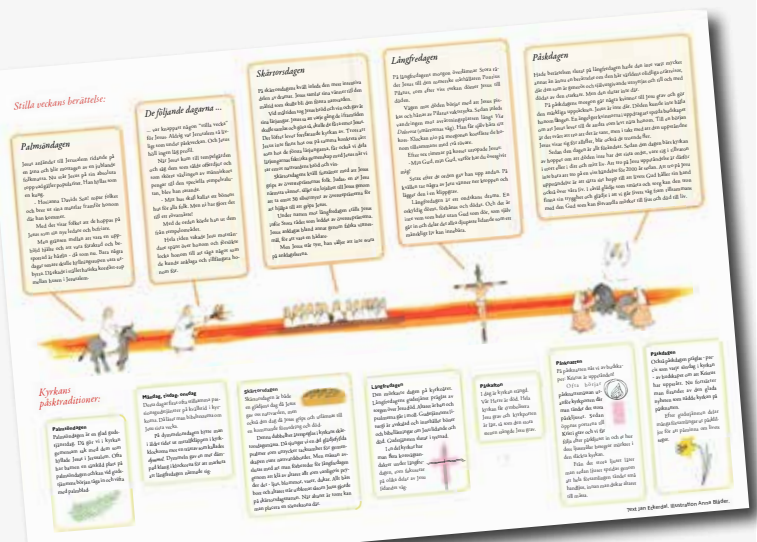
Här har du chans att se ditt personliga klimatavtryck baserat på din livstil: www.klimatkontot.se

Osäker på påskan?

Gå in på webben så får du full koll på både påskens berättelser och kyrkans påsktraditioner med en finfin plansch.

Texter av Jan Eckerdal och illustrationer av Anna Blåder. Skriv ut och sätt upp. www.svenskakyrkan.se/strangnasstift/pask

Pray As You Go

Rutinen med en daglig bönestund kan vara svår att få till. Pray-as-you-go, producerat av brittiska Jesuit Media Initiatives, är en hjälp på vägen, lämplig att lyssna till via mobil eller MP3-spelare.

Det är inte en betraktelse, en gudstjänst eller ett bibelstudium, snarare en inramning till din egen bön.

Appen finns för både Android och iOS. Nytt avsnitt publiceras varje vardag samt ett avsnitt för helgen.

Anna-Karin Johansson, diakon Enhörna församling:

- Jag passar på att lyssna på "Pray as you go" när jag åker till jobbet. Det är vänliga röster som hjälper till att fördjupa min upplevelse och förståelse av en bibeltext. För mig är det en väldigt bra start på dagen!

Göra skillnad – inspirationsdag för det internationella arbetet

Möt kollegor, förtroendevalda och engagerade för Svenska kyrkans internationella arbete fredag den 7 september i Uppsala. Dela erfarenheter och bli inspirerad! Ur innehållet: Katastrofinsatser, Genderfrågor, Kollektor och anslag, Kampanjer, Projektgivande och digitalt givande. Anmälan görs på svenskakyrkans intranät.

Kortfilmer om domkyrkan

Hur många Mariabilder finns i domkyrkan? Varför är kyrktornet så populärt bland duvor? Hur många berättelser innehåller stora altarskåpet?

Detta och mycket mer kuriosas om Strängnäs domkyrka presenteras i en serie kortfilmer på webben, producerade inom ramen för projektet "Katedralen som lärandemiljö."

Vaktmästare Sara Innerfors och filmaren Johan Anderblad vägleder genom filmerna.

Dubbla vinnare. Årets strängnässtiftare 2017 var Karin Karlberg och Eva Karlsson, präst pionjärer.

Nominera mera

Vem blir årets strängnässtiftare 2018? Det avslöjas när Stiftsfullmäktige möts i maj. En tradition som förra året firande 25-årsjubileum.

Stiftsstyrelsen ger varje år utmärkelser till högst tre personer eller en grupp som gjort en betydelsefull, nyskapande och inspirerande insats för kyrkolivet i Strängnäs stift.

Den/de du nominerar ska vara bosatt i Strängnäs stift. Den/de kan vara anställda i församlingar, ideella medarbetare eller förtroendevalda som bidragit till kyrkolivets fördjupning och öppenhet mot samhälle och kultur.

Sänd in motiverat förslag senast den 29 mars

Stiftsstyrelsen, Box 84, 645 22 Strängnäs
eller e-post strangnas.stift@svenskakyrkan.se

Glöm inte att skriva ditt namn och telefonnummer.

Vinn Krooks bok om Bergman

Ingmar Bergman, filmskapare, teaterregissör och författare, är en av Sveriges främsta konstnärer genom tiderna. Han föddes i Uppsala den 14 juli 1918 och hundraårsjubileet pågår under hela 2018 och kommer att firas världen över.

I höstas utkom Caroline Krook, biskop emerita, med boken "Rastlös sökare och troende tvivlare" om de existentiella frågorna i Bergmans filmer.

Vi lottar ut ett exemplar av boken bland dem som svarar rätt på frågan: *Vilken svensk författare har haft störst inflytande över Ingmar Bergmans skapande?*

Sänd svaret till Portalen, Strängnäs stift, Box 84, 645 22 Strängnäs, eller via e-post: strangnas.portalen@svenskakyrkan.se

Glöm inte att skriva ditt namn och adress på det inskickade svaret.

För att delta i utlottningen behöver vi ditt svar senast den 25 maj 2018.

Boken vänder sig till alla som fascinerats av Ingmar Bergmans filmkonst och fungerar också som en introduktion till hans liv och verk.

En kort recension av boken hittar du på sidan 11.

Bytte

Svenska kyrkan
STRÅNGNÄS
DOMKYRKOFÖRSAMLING
MED ÅSPÖ

Domkyrkoklockare Stefan Eklund

kör mot kör

Bonden intog kyrkorummet
och öppnar upp för besökare

En inbjudan till körsång förändrade livet för Stefan Eklund. Han som hade tänkt vara bonde hela livet blev domkyrkoklockare i Strängnäs. Nu brinner han för att bevara kyrkans kulturskatter och traditioner.

– Jag halkade in i kyrkan på ett bananskal. Frågan är väl vem som la dit det? säger Stefan.

TEXT: INGER LUNDIN FOTO: MAGNUS ARONSON

DET LÅTER som en klyscha, men det känns som om jag går bredvid en levande historiebok när Stefan Eklund visar mig runt i Strängnäs domkyrka.

Någon övar på den stora orgeln, medan ett par frusna tyska turister med guideböcker i händerna försöker leta sig fram under valven. Kom de kanske för att titta på Karl IX gravmonument med en trähäst som bär upp en förgylld kopparrustning? Eller är de kanske här för att precis som jag se det imponerande guldglänsande högaltarskåpet som biskop Kort Rogge köpte i Bryssel

och skänkte till församlingen i slutet av 1400-talet?

VARJE METER av kyrkan är fylld av historia, men också av människoöden, förstår jag när Stefan guidar mig. Han kan sina biskopar och kungligheter och verkar veta allt om huvudbanér, mässhakar och gravkor.

Men han missar inte heller tillfället att berätta om den unga strängnäsgrabben som jobbade som hantlangare i kyrkan när kyrkan renoverades i början av 1900-talet – han som gjorde ett hyss och ritade dit

sitt eget porträtt ovanför en pelare. Det sitter fortfarande kvar.

KANSKE ÄR det inte så konstigt att han kan så mycket och har blivit så uppskattad för sina visningar. Domkyrkoklockare Stefan Eklund och hans medarbetare har ansvar för alla de tusentals historiskt värdefulla ting som finns i kyrkan, men också att allt som behövs för det vanliga gudstjänstlivet ska finnas till hands. Ljus, oblater och rena servetter måste finnas till varje mässa. Och det är hans uppgift att se till att förra årets välsignade palmkors får bli till aska som prästen kan stryka över människors panna under askonsdagsgudstjänsten.

– Jag ser mig som en kulturbärare. Sveriges kultur har ju länge varit kyrkans kultur, säger Stefan. Vi i Sverige har väldigt lätt att respektera andra kulturer. Men ibland glömmer vi kanske vår egen, funderar Stefan.

HAN ÄR själv döpt i Strängnäs domkyrka, men inget talade direkt för att han skulle

JOBBLÄDER. Vaktmästarna i domkyrkan bär ibland cassock i tjänsten.

– Jag trodde nog att jag skulle vara bonde hela livet.

Men så fick han en inbjudan att vara med och sjunga i en kör i Aspö kyrka. Stefan som alltid gillat att sjunga tyckte att det lät lockande.

– Men när jag kom till körupptakten och såg kyrkan så, ja ... jag fick intrycket att ingen la särskilt mycket omsorg på den. Det låg vatten kvar i dopfunten, och det var inte så välstädat heller. Jag gillar

inte alltid så lätt att leva upp till, men om alla skulle leva efter den skulle vi inte ha några krig.

STEFAN ÄGNAR mycket av sin tid under kyrkvalven. Det är en del som ska fixas och underhållas och ständigt något som ska inventeras, men det händer titt som tätt att han blir avbruten av besökare som vill prata en stund.

– Folk tror att man kan allt bara för att man jobbar i kyrkan. Ibland ställer de ganska stora, existentiella frågor som till exempel hur jag ser på förlåtelse. Ibland är frågorna enklare. Om någon frågar ”Är du religiös?” brukar jag bara enkelt svara att jag har min tro. Och så frågar jag om personen själv är kristen. Det brukar bli ganska bra samtal.

– Om både jag och prästen är i kyrkan samtidigt är det inte säkert att de går till prästen. Många i min ålder och äldre har så stor respekt för präster, och då tycker de att det är lättare att komma till mig.

NUFÖRTIDEN **JOBBAR** inte Stefan så ofta längre på gudstjänster och vid förrättningar, men när han gör det vill han helst att allt ska vara ”som det brukar”.

– En bra gudstjänst är en där allting flyter på och där folk går dit de ska, säger det de ska och sjunger det de ska. Gud Fader har visserligen fördrag när vi gör misstag, men jag gillar inte misstag, säger Stefan.

Han minns med vissa obehagsrysningsar en präst- och diakonvigning för sådär sju, åtta år sedan. De hade precis fått ett nytt ljudsystem installerat och när de testade det kvällen före fungerade allt perfekt. Men när vigningsgudstjänsten inleddes fungerade ingenting som det skulle. Det blev några jobbiga timmar för Stefan.

– Men det blev kväll den dagen också, konstaterar han.

När han har hand om ljudet måste han vara koncentrerad på det, men han försöker delta i gudstjänsten så mycket som han bara kan: sjunga med i psalmerna, läsa med i bönerna och lyssna på texterna och predikan. En bra predikan ska helst inte vara längre än tio minuter, tycker han, och musiken berör honom ofta mer än ordet. De gånger han får sjunga med i

Jag har blivit **starkare i tron** med åren. Det som är allra viktigast för mig är kärleksbudskapet. Jag försöker leva efter den **gyllene regeln**.

bli en ”kyrkans man”.

Visst bad hans föräldrar alltid aftonbön med honom och gick till kyrkan på de stora högtiderna, men det var inte så ofta som han ville följa med. Sängen lockade mer än julottan.

– Men det såddes väl ett frö, konstaterar Stefan.

HAN VILLE allra helst bli bonde, precis som sina föräldrar, och det blev han också. Han skyndade sig att lämna skolan så snabbt han kunde efter högstadiet, och som 21-åring tog han över föräldrarnas gård på Aspö där han i många år drev jordbruk med både mjölkkor och spannmål. Så småningom gick han nästan helt över till spannmålsproduktion. Han trivdes bra.

ordning och reda, så fastän jag redan hade fullt upp med allt på gården, ringde jag helt enkelt till församlingen och frågade om de ville hjälp.

PÅ DEN vägen har det fortsatt. Några timmar här och där i Aspö kyrka blev snart en deltidanställning, och det dröjde inte länge förrän hans tjänster också efterfrågades i domkyrkan i Strängnäs. Stefan är inte helt säker men nu har han nog jobbat i kyrkan i närmare 20 år. Det är ett val han aldrig ångrar. Och det frö av tro som fanns i honom har växt.

– Jag har blivit starkare i tron med åren. Det som är allra viktigast för mig är kärleksbudskapet. Jag försöker leva efter den gyllene regeln i Matt 7:12, ”Allt vad ni vill att människor ska göra för er ...” Den är

RING KLOCKA RING. Stefan Eklund har bland annat ansvar för alla kyrkklockorna i Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö precis som klockare haft i urminnestider. En klockare idag behöver inte nödvändigtvis ha hand om kyrkklockor.

psalm 289, Guds kärlek är som stranden, blir han särskilt upplyft. Och när det är skärtorsdagsmässa.

– Det är en av de starkaste mässorna, och då brukar jag se till att jobba. Det avskalade altarbordet inför långfredagen är en stark symbol som hjälper en att förstå att detta är både slutet och början på något nytt.

DET MÄRKS att Stefan gillar blandningen av människor som han möter. Gudstjänstbesökarna, kollegorna, skolbarnen, de historieintresserade och de som kommit för att tända ljus för fridens eller den stora sorgens skull. Men allra mest verkar han trivas med medarbetarna i vaktmästeriet. Han lyser upp när vi möter Sara, Heiki och Julia och vi kommer att prata en stund om cassockerna, de fotsida, mörkgröna klädesplagg som alla kyrkvaktmästare i Strängnäs domkyrkoförsamling numera bär på alla förrättningar. Alla är överens om att de är både praktiska och stiliga.

Under några år bidrog hustrun Inga-Maj lite extra till trivseln då hon jobbade som husmor i församlingen. I höstas gick hon i pension, men rycker fortfarande in då och då, och då äter de gärna lunch ihop.

SJÄLV FYLLER Stefan snart 61. Han har några år kvar till pensionsstrecket, men att sluta arbetslivet är inget som direkt lockar, även om han på senare år kämpat både med ett trasigt knä och ett diskbräck i nacken. Att lyfta tunga saker är numera ett jobb för andra.

ANSVAR FÖR BISKOPENS KRÄKLA. En av Stefan Eklunds uppgifter är att ansvara för vaktmästeriet och att hålla ordning på alla inventarier, där finns många dyrgripar.

– Men inte en enda dag har jag åkt till jobbet med en suck. Det är roligt att jobba och jag vill jobba så länge jag kan.

MEDAN STEFAN och hans team jobbar på med att bevara, jobbar andra i församlingen som bäst med att förnya. Församlingen har initierat en arkitektävling vars resultat förhoppningsvis ska mynna ut i både om- och tillbyggnader. Visionen är att domkyrkan ska kunna användas i fler sammanhang än bara de traditionellt kyrkliga och att de administrativa byggnaderna ska komma närmare kyrkan, upp på domkyrkoberget. Intresset för arkitektävlingen har varit stort, och jag får titta på några av de 97 kreativa förslagen som tidigare fanns utställda i kyrkan.

– De får gärna göra om och jag tror att vi har folk som kan sin sak. För vi har en av Sveriges bäst bevarade domkyrkor, och så vill jag gärna att det ska förbli. Här finns en patina som vi verkligen behöver

vara rädda om. Det bästa vore om de lämnar kyrkan orörd och i stället integrerar den med nya byggnader runt om.

– Det betyder inte att jag tycker att kyrkan ska vara ett museum, förtydligar Stefan. Kyrkan är invigd som en kyrka och kommer alltid att vara en kyrka.

MEN DET där med kulturen och traditionerna är viktigt för honom. Varje arbetsdag ser han ju spåren av både Sveriges och kristendomens historia. Olaus Petri, Martin Luther, Gustav Vasa, drottning Kristina för att inte tala om Petrus, Paulus, Maria och alla andra personligheter i Bibeln – efter bara en liten stund i Strängnäs domkyrka kommer de lite närmare.

– Är det något jag vill så är det att föra kulturarvet vidare. Jag vill verkligen vara en kulturbärare och vara med och inspirera, och jag hoppas att domkyrkan får vara kyrka så länge mänskligheten finns kvar.

Stefan Eklund är en av åtta personer i Sverige som har titeln domkyrkoklockare

En klockare idag behöver inte nödvändigtvis ha hand om kyrkklockor.

Klockaryrket är uråldrigt. När Sverige kristnades och de troende inte längre behövde samlas i hemlighet, började klockor användas för att kalla till gudstjänst.

Klockaren och hans uppgifter nämns redan i gamla landskapslagar från 1200-talet.

I slutet av 1400-talet tillkom också Klockarelagen.

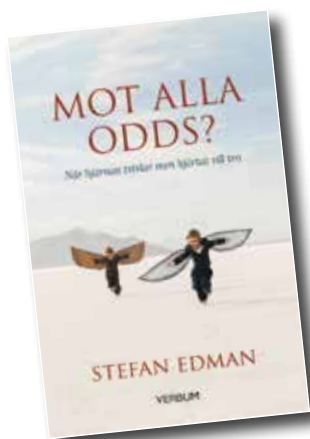
Uppdraget var främst att ringa in till gudstjänster, men också att vårda kyrkan och ansvara för de dyrbara klockorna

så att de inte kom till skada. Det var ett förtroendeuppdrag och innebar också att hjälpa prästen vid förrättningar. Genom århundradena lades fler och fler uppgifter på klockaren.

Under 1600-talet förväntades att klockaren skulle kunna undervisa i sång och musik om

ingen kantor fanns. Klockaren kunde också få i uppdrag att lära unga att läsa och skriva.

På 1800-talet, då många kyrkor skaffade orgel, fick klockaren ibland bli organist och så småningom kunde yrket också kombineras med folkskollärarens.

Vilken resa han tar oss på, Stefan Edman!

Det börjar i lördagsstillheten vid floden Tejo

år 1755 och sedan brakar det loss! Bokstavligt talat: Den stora jordbävningen i Lissabon utgör avstamp till ett resonemang om teodicéproblemet, sedan följer i rask takt essäer om universums förmåga att frambringa liv (en slump? – mest

troligt inte!), hur vår stora hjärna möjliggör

religiöst tänkande, om Martin Luthers minst sagt

sammansatta personlighet och hur människans kreativitet utgör vägen till vårt inre rum, till Gud.

Stefan Edman skriver i "Mot alla odds" (Verbum) flytande och lättläst men utan att väja för komplicerade resonemang. Han lyfter fram förmågan att vara naiv, att känna nyfikenhet, vördnad och förundran över skapelsen, varnar för nutidsmänniskans arroganta härskarmentalitet och ställer frågan varför inte fler teologer forskar på sambandet mellan vetenskap och religion.

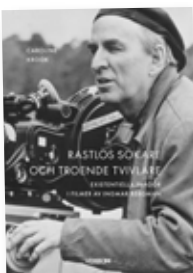
Jag skulle gärna ge den här boken som avslutningsgåva i mina katekumenatsgrupper som ett sätt att tänka vidare. Mot alla odds är en bok att läsa – och läsa om – i små portioner. Boken är dessutom inbunden i ett trevligt litet format, precis lagom att följa med i ryggsäcken, laptopfodralet eller en stor jackficka. En god bok att ha till hands helt enkelt.

AGNETA LARSSON

Analysen av Bergmans kristna tro återstår

I sin bok "Rastlös sökare och troende tvivlare. Existentiella frågor i filmer av Ingmar Bergman" (Verbum) har Caroline Krook velat "närma sig Ingmar Bergmans filmer som exeget och hans person som självavårdare". Hennes exegetiska grepp är övertygande och läsvärt. Frågan är dock hur det går med det självavårdande perspektivet. Vad är det hon når med sin analys? Ingmar Bergmans person? Knappast mer än andra som gjort sina försök. Få – om ens någon – lyckas komma runt den persona som Bergman själv iscensatt i svenskt kulturliv.

Hans anpassning till 1960- och 70-talens kyrkokritiska kulturklimat står i kontrast till gudstjänstfiraren Ingmar Bergman. Hans öppenhet för kristendom och kyrka återstår för någon annan att skildra. Till det inbjuds varje läsare och församling utifrån Caroline Krooks bok. Då kan metoden "Tala film – tala liv" som beskrivs i boken vara en modell.

FREDRIK SANTELL

"Den hemliga resan"

... är en spännande berättelse av barnboksförfattaren Ulf Nilsson där

den historiska skildringen tar plats i kyrkorummet.

Lekfulla och vackra illustrationer av Strängnäs stifts egen Anna Blåder. Arbeta med kulturarvet i barngrupper och skolklasser. Ges ut av Verbum.

För de yngsta

"Mitt dop" (Ax förlag) med texter av tidigare kyrkoherde Karin Karlberg och färgstarka illustrationer av Michal Hudak. Boken berättar för barnet om dopet och kyrkan, helger och högtider, helgon och änglar och om honom som sa: "Jag är världens ljus." Utkommer i april.

Vad betyder grundglädje?

I Martin Lönnebos nya bok "Grundglädjen" (Verbum) förklaras begreppet som gudomliga reflektioner som vi kan ana i kärlek, helighet och skönhet eller helt enkelt som ett förhållningssätt till livet.

42 korta texter använder begreppet grundglädje som en löst sammanhållande bas för att reflektera över olika aspekter i tron. Lönnebo är i vissa av texterna mycket personlig, men målet för varje resonemang har varje gång en generell bärlighet och leder nästan varje gång fram till en konkret slutpunkt.

Eftersom bokens kapitel är ganska löst sammanfogade sinsemellan och eftersom ämnena är av den art som behöver tid att smälta kan man med fördel läsa ett kapitel åt gången. Till läsupplevelsen bidrar de många och vackra fotografierna från familjen Lönnebos trädgård som tagits av Emanuel Eriksson.

MATHIAS LUNDQVIST

Utmanande om djuretik

En god bok att läsa i fastetid är den reviderade och utökade nyutgåvan av "Alla varelser ropar till dig" (Argument förlag).

Bokens ärende är en djuretik på kristen grund och förutom tankeväckande reflektioner möter här djurvänliga böner och praktiska gudstjänstordningar för till exempel begravning. Efter avslutade läsning fann jag mig själv både berörd och utmanad att känna och tänka kring mitt förhållande till mina medvarelser djuren.

KIM BAUNG

Andra delen i sviten

Allan Willny, komminister i Ösmo-Torö församling, har kommit ut med sin sjätte bok "Månborn" (Gaudete).

Boken är del två i sviten "Den gömda framtiden" som inleddes med Saturnus ringar. Huvudpersonen Sofia, 22 år, blir upphunnen av sina demoner. Hon har varit sexuellt utnyttjad av olika män sedan tidiga tonår.

Knista

En bibelstudiegrupp träffas under våren och fördjupar sig i Romarbrevet under ledning av Ingemar Söderström.

Örebro

Den 18 maj inbjuder Örebro pastorat till stor konfirmandfest för dem som är födda 2004. Under terminerna 2018-2019 kommer det bland annat finnas Gamingkonfa med datorspels-träffar, Globalkonfa, Pilgrimsresa till Canterbury i England och sommarkonfa på Solliden.

Husby-Rekarne och Näshtulta

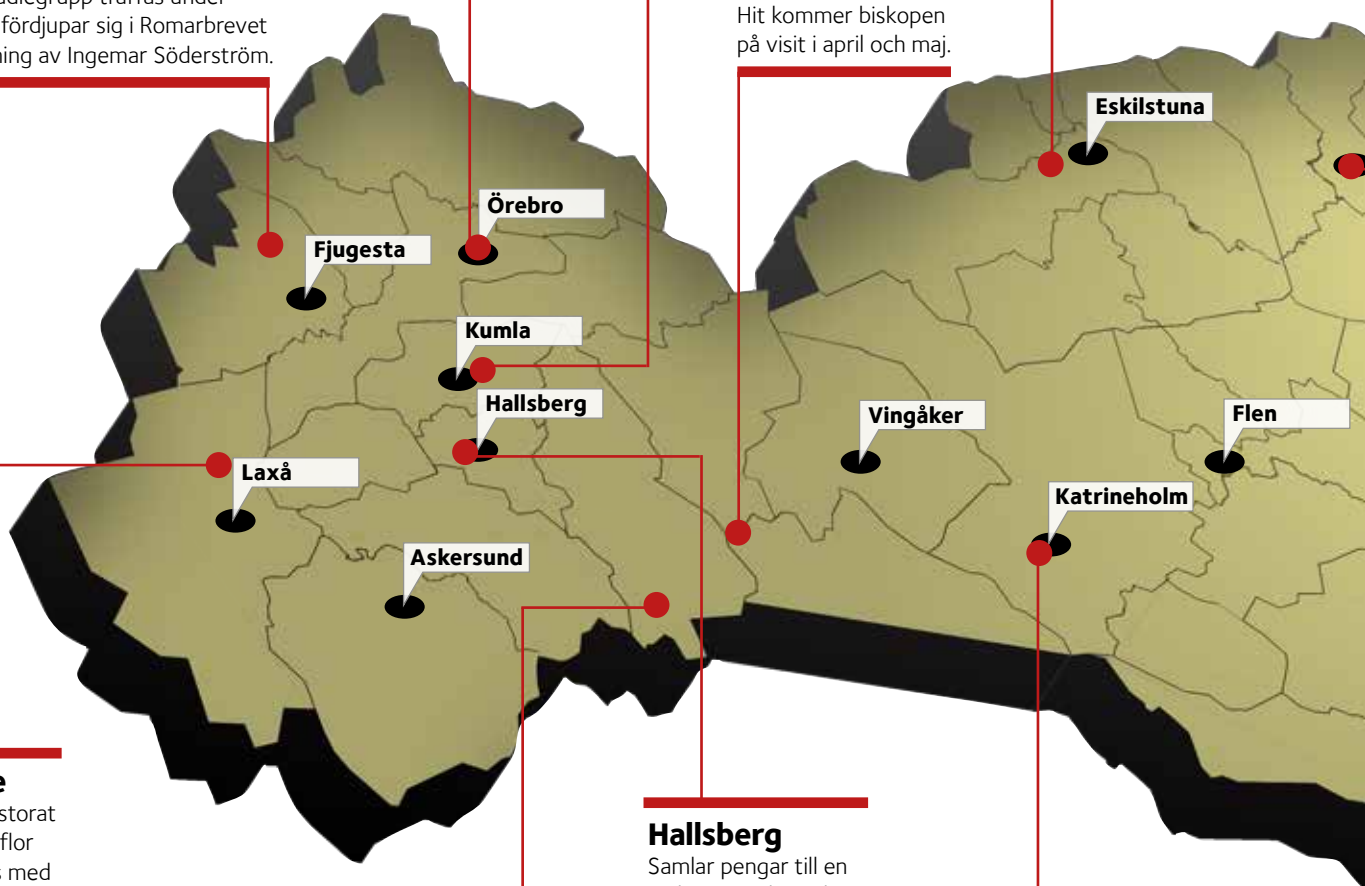
Lördagen den 19 maj firar Husby-Rekarne och Näshtulta församlingar Kristinelunds 10-årsjubileum. Församlingshemmet stod färdigbyggt i februari 2008 och invigdes av dåvarande biskop Hans-Erik Nordin.

Kumla

Fotbollscafé i gula huset bredvid Kumla kyrka, varannan lördag, jämna veckor, för dem som vill vara med och kolla Premiere League-match, fika och prata. Enligt inbjudan "kostnadsfritt och trevligt".

Asker-Lännäs

Hit kommer biskopen på visit i april och maj.

Bodarne

Bodarne pastorat gräddar våfflor tillsammans med Röda Korset Hasselfors. Kom och ät i Skagershults församlingshem, torsdagar under mars och april. Ibland kommer en hemlig gäst!

Sköllersta

Delar ut barnbiblar till alla barn som fyller 6 år under året. Utdelningen sker i en vardagsgudstjänst i Pålsboda kyrka på onsdagskvällen den 11 april, men först får alla som vill vara med och äta kvällsmat i församlingshemmet.

Hallsberg

Samlar pengar till en ny begagnad orgel till Adventskyrkan. Bland annat var det möjligt att satsa pengar på kyrkoherde Jonas Ahlssons tid i Vasaloppet. 100 kronor per gissning gav 2800 kronor. Tiden blev slutligen 11:43, bra jobbat!

Katrineholm

Församlingen har egen musikskola med fortlöpande antagning. Möjligt för barn som vuxen att delta oavsett om en är nybörjare eller vill lära sig mer. Församlingens kyrkomusiker undervisar i olika instrument. Det går även att få undervisning i sång och musikteori. Ibland medverkar eleverna i konserter och gudstjänster.

Strängnäs

I domkyrkoförsamlingen finns en pilgrimsgrupp som vid två tillfällen i maj gör utflykter. Den 5/5 ett besök på Viby Prästgård, som huserar Närkes Pilgrimscenter, och vandring på Katarinaleden. Den 26/5 sker vandringen på Sankt Botvidsleden.

Turinge-Taxinge

Har under 2018 en pastorsadjunkt som heter Annica Vallgren. Hon bor i Södertälje, fyller 40 år i april och har jobbat i försäkringsbranschen innan prästkallelsen tog över.

Nynäshamn

Tar i april emot ungdomar från Tanzania som deltar i utbytesprogrammet Ung i den världsvida kyrkan. Amanda Hedström, 20 år, från Ösmo-Torö församling var utsänd av Strängnäs stift under hösten och är nu en av värdarna.

Frustuna

Som en del i vårens föreläsningsserie "Hjältar och förebilder" har församlingen tagit initiativ till att utse Gnestas vardagshjälte. Allmänheten inbjuds att nominera personer. Syftet är att lyfta fram personer som visar civilkurage och är en god medmänniska. Vem som utses avslöjas i Tingshuset den 17 april kl 18.30.

Rönö

Församlingens förskola I Vått & Torrt fyller tio år. Firas den 20 maj med familjemässa i Runtuna kyrka. Efteråt tårta och teater i församlingsgårdens trädgård.

FÖLJ MED OCH BE

Varje vecka ber vi i Strängnäs stift för ett kontrakt och för dess kontraktsprost, samt för församlingarna i kontraktet. Vi ber också för våra systerkyrkor i de länder som ingår i Borgågemenskapen.

VECKA 13

Norra Närkes kontrakt, kontraktsprost Tomas Rådehed. Adolfsberg, Almby, Edsberg, Långbro, Mikael, Mosjö-Täby, Örebro Nikolai, Örebro Olaus Petri, Knista, Axberg, Glanshammar och Tysslinge. I Borgågemenskapen: Irland och Danmark

VECKA 19

Rekarne kontrakt, kontraktsprost Pernilla Parenmalm. Eskilstuna, Västra Rekarne, Torshälla, Hällby med Tumbo och Råby-Rekarne, Husby-Rekarne, Näshulta, Kafjärden och Stenkvista-Årila. I Borgågemenskapen: England och Sverige

VECKA 14

Södra Närkes kontrakt, kontraktsprost Jimmy Åkerfeldt. Askersund-Hammar, Ramundeboda, Skagershult, Finnerödja-Tived, Viby, Sköllersta, Lerbäck, Snavlunda, Hallsberg, Kumla, Hardemo, Ekeby, Asker, Lännäs och Kvismare. I Borgågemenskapen: Sverige och Wales

VECKA 20

Norra Närkes kontrakt, kontraktsprost Tomas Rådehed. Adolfsberg, Almby, Edsberg, Långbro, Mikael, Mosjö-Täby, Örebro Nikolai, Örebro Olaus Petri, Knista, Axberg, Glanshammar och Tysslinge. I Borgågemenskapen: England och Danmark

VECKA 15

Domprosteriets kontrakt, kontraktsprost Lena Fagéus. Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö, Mariefred, Vårfruberga-Härad, Stallarholmen, Åker-Länna, Daga och Frustuna. I Borgågemenskapen: England, Irland och Danmark

VECKA 21

Södra Närkes kontrakt, kontraktsprost Jimmy Åkerfeldt. Askersund-Hammar, Ramundeboda, Skagershult, Finnerödja-Tived, Viby, Sköllersta, Lerbäck, Snavlunda, Hallsberg, Kumla, Hardemo, Ekeby, Asker, Lännäs och Kvismare. I Borgågemenskapen: England och Norge

VECKA 16

Oppunda och Villåttinge kontrakt, kontraktsprost Thore Rosenberg. Katrineholmsbygden, Björkvik, Västra Vingåker, Österåker, Flen, Helgesta-Hyltinge, Dunker-Lilla Malma, Mellösa och Bettna. I Borgågemenskapen: England, Skotska episkopala kyrkan och Lutherska kyrkan i Storbritannien

VECKA 22

Domprosteriets kontrakt, kontraktsprost Lena Fagéus. Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö, Mariefred, Vårfruberga-Härad, Stallarholmen, Åker-Länna, Daga och Frustuna. I Borgågemenskapen: England, Den anglikanska kyrkan i Portugal och Den Lettiska kyrkan i utlandet.

VECKA 17

Nyköpings kontrakt, kontraktsprost Lars Viper. Kiladalen, Nyköping, Oxelösund, Stigtomta-Vrena, Tunaberg, Rönö och Tystbergabygden. I Borgågemenskapen: Sverige och Skotska episkopala kyrkan.

VECKA 23

Oppunda och Villåttinge kontrakt, kontraktsprost Thore Rosenberg. Katrineholmsbygden, Björkvik, Västra Vingåker, Österåker, Flen, Helgesta-Hyltinge, Dunker-Lilla Malma, Mellösa och Bettna. I Borgågemenskapen: Island och Den anglikanska kyrkan i Spanien

VECKA 18

Södertälje kontrakt, kontraktsprost Åsa Lindgren. Enhörna, Hölö-Mörkö, Södertälje, Östertälje, Turinge-Taxinge, Överjärna, Ytterjärna, Vårdinge och Trosa. I Borgågemenskapen: England och Norge

VECKA 24

Nyköpings kontrakt, kontraktsprost Lars Viper. Kiladalen, Nyköping, Oxelösund, Stigtomta-Vrena, Tunaberg, Rönö och Tystbergabygden. I Borgågemenskapen: Skotska episkopala kyrkan, Irland och Danmark.

VARMT VÄLKOMMEN. Denna söndag är det Siri Zimmerman och Marie-Louise Andersson som ser och välkomnar alla i Örebro Nicolai kyrka.

FOTO: ULLA-CARIN EKBLOM

Välkommen Söndag!

Så blir högmässan en höjdare

Gästen gör festen heter det. Men vad gör en gudstjänst "lyckad"? Det finns inte ett framgångskoncept som alla kan kopiera, men det finns goda exempel som kan inspirera. Gemensamt för dem är att gudstjänstfirarna känner sig delaktiga och sedda.

I ÖREBRO Nikolai församling involveras många i gudstjänstens sysslor; som att hälsa välkommen, dela ut psalmböcker, läsa texter, be förbön, ta upp kollekt och gå med i processionen.

Anders Lennartsson, församlingsherde i Nikolai, låter gudstjänst- och kyrkvårdarna bli mentorer som stöder och lär upp nya lekmän i rollen.

– Det har fungerat ganska bra. När vårdarna förstår att de genom att vara förebilder rekryterar nya vårdar blir de stolta över sin uppgift.

Han och andra anställda föregår med gott exempel genom att själva dela med sig av uppgifter i gudstjänsten som andra kanske skulle hävda att prästen, diakonen eller musikern ska göra.

– Jag låter lekpersoner dela ut nattvard, sjunga liturgiska stycken, delta i allt det som nya kyrko-handboken gör det möjligt för en lekperson att göra. Vi har till exempel en ung orgelelev som ofta spelar psalmer och postludium istället för organisten.

ETT ANNAT koncept som Anders Lennartsson gillar är överraskningsmomentet. Något lite oväntat ska hända när man kommer till kyrkan på söndagsförmiddag. Kanske ett oväntat stycke på orgeln, någon som deklamerar en dikt eller sjunger en solo-sång. Och musikstilarna får gärna blandas.

– Genom att låta fler delta, och genom att låta genrer brytas, finns möjlighet att känna igen sig i personer, musikstil, ord eller annat. Identifikation

Alla ska känna sig sedda, att någon bryr sig om att de kommer till kyrkan.

är ett nyckelord, när jag upplever att den som deltar "på scenen" skulle kunna vara jag.

I MARIEFREDS församling, som under flera år haft stora konfirmandgrupper, är man noga med bemötandet av de unga som kommer till söndagens gudstjänst. Varje konfirmand ska bli välkomnad, höra sitt namn minst tre gånger och bli sedd i ögonen innan de har klivit in i kyrkan.

– Vi fotar alla konfirmander första träffen och "pluggar" namn. Det är viktigt att någon hälsar med ditt namn, då finns det en relation, säger Anci Näslund, församlingspedagog.

Rent konkret prickas konfirmanderna av på namnlistan nedanför kyrktrappan, halvvägs upp så får de en namnlapp och när de kliver in genom kyrkporten så välkomnas de och väl inne i kyrka minglar ledarna runt säger hej till konfirmanderna.

– Alla ska känna sig sedda, någon bryr sig om att de kommer till kyrkan.

DELAKTIGHET HANDLAR bara delvis om att ha en konkret yttre uppgift. Biskop Johan Dalman säger: "Gudstjänsten är ungefär som en fotbolls-match. Alla sparkar inte på bollen men alla deltar i matchen – också de som tjoar på läktaren."

Kanske är det bland alla som upprätthåller "bänk-ämbetet" som det viktigaste i gudstjänsten sker? Kanske är det där vi hittar "gästen" som gör festen?

MIRIAM ARREBÄCK

FOTO: ALBIN HILLERT

NATTVARDEN ÄR CENTRAL. När barn och vuxna i Kiladalens församling svarar på frågan vad som berör dem mest kommer nattvardsdelandet högt.

”Nattvarden är kyrkans hjärta”

Barn och vuxna i Kiladalen om vad som berör mest i gudstjänsten

Det som en person upplever som viktigt i en gudstjänst kanske inte alls berör en annan. Bänkgrannen upplever troligen Guds närvaro på ett annat sätt.

– Vår gudsrelation och verklighet ser olika ut och ändå firar vi gudstjänst i gemenskap, säger Karin Tallberg, präst i Kiladalens församling.

– Att fundera över det kan ge mig förståelse för att andra människor kanske inte berörs och känner likadant som jag. Gudstjänsten är allas gudstjänst och jag själv behöver inte tycka att alla delar är lika fantastiska – för vi är där tillsammans.

Karin Tallberg har ställt frågor om gudstjänstupplevelsen till ett 20-tal barn och vuxna i olika delar av Kiladalens församling.

– När jag gjorde ”enkäten” så var det bara för att använda i en predikan en söndag. Men när jag insåg att de sammanställda svaren blev så ”matnyttiga” så valde jag att sammanställa dem och visa dem för kyrkoherde och delar av kyrkorådet.

Nu finns också resultatet uppsatt på en vik-vägg i kyrkan, där texten bilda en regnbåge.

– Tanken var att det fysiskt skulle få visa på mångfalden i vår kyrka och människors gudstro.

MIRIAM ARREBÄCK

Gudstjänsten är **allas** gudstjänst och jag själv behöver inte tycka att alla delar är lika fantastiska – för vi är där tillsammans.

Så svarade kiladalingarna på frågan om vad som berör:

SAMLING: Att få vara i en enkel gemenskap som så många deltagit i, i generationer.

Psalmerna, känna igen sig, eller kunna hänga med.

Syndabekännelsen. Det är bra om det blir en paus efter syndabekännelsen så man hinner rannsaka sig själv innan förlåtelseorden. Ibland går det så fort.

ORDET: Jag blir mest berörd vid textläsningen och predikan.

Predikan, om den kan plockas ner på en vardaglig och nutida nivå med koppling till biblisk tid.

Bönelådan, det är så skönt konkret att skriva sin bön på en lapp och få den framburen till altaret.

MÅLTID: Är mest berörd vid nattvarden. Guds närvaron. Mässan/nattvarden är kyrkans hjärta och vad händer med kroppen om man tar ut hjärtat?

När jag med kropp, själ och ande får vara aktiv. Orden i nattvardsbönen.

SÄNDNING: Alla lovpsalmer man får stå upp och sjunga är favoriter.

Välsignelsen – psalmen ”Må din väg” – Postludium.

Upplevelse för 5 sinnen

Att fira gudstjänst tillsammans är en helhetsupplevelse. Hur rummet smyckas, att någon förberett ljus och ljud och att någon annan ser till att fixa efterföljande kaffe eller lunch. Allt har betydelse.

Syn

- Blommor på altaret och i kyrkbänkar.
- Ljus. Både levande ljus och spotlights lyfter fram vissa målningar eller skulpturer i kyrkorummet.
- Processioner och liturgi.
- Liturgiska skrudar.
- Vagg- och takmålningar.
- Målade kyrkfönster.

Känsel

- Hälsa genom att ta i hand.
- Kyrkorummet är varmt och ombonat på vintern, svalskande och skönt på sommaren.
- Sitta bekvämt.
- Använda altarringen och knäfallet.
- Korstecknandet.
- Doperinran med vattenbestänkning.

Smak

- Brödet och vinet, Kristi kropp och blod i nattvarden.
- Kyrkkaffet och hembakat fikabröd.
- Soppa, korv och bröd eller annan enkel lunch efter mässan.
- Tårter vid dopfest.

Doft

- Blommor som kören har i händerna eller som delas ut till alla gudstjänstfirare.
- Stearinljus, i ljusbärare eller i kyrkorummet.
- Rökelse.
- Julgranar.
- Kaffedoft i kyrkan. Glögg till advent.

SAMTLIGA FOTO: IKON

Hörsel

- Kyrkklockor.
- Körsång, musik och psalmer.
- Läsning som bibelord och predikan. Olika dialekter och åldrar hörs.
- Tystnad.
- Alltid använda mikrofon, headset.
- Hörslinga.

Vad är viktigast i gudstjänsten?

Irma Sandgren,

Lerbäck-Snavlunda pastorat:

– Predikan, att få en intressant infallsvinkel där bibeltexten kopplas till vardagslivet. Och så är det

alla människor som samlas. Gudstjänsten ger tillfällen till möte med människor som man inte träffar annars, möjlighet att visa att man bryr sig om varann.

Lars-Erik Lordh,

Flen, Helgesta-Hyltinge församling:

– Bemötandet är A och O. Hur man tas emot när man kommer. Om ingen ser en gör det lätt att

taggarna utåt sitter kvar under hela gudstjänsten.

Jenny Thor, Örebro pastorat:

– Att känna sig välkommen, inkluderad. Det är stor skillnad om någon förväntat säger: "Hej,

är DU här?" jämfört med ett äkta välkomnande. Att det känns som en öppen gemenskap oavsett om man är där för första gången eller deltar varje söndag.

Malin Strömbäck,

Lerbäck-Snavlunda pastorat:

– Viktigast för mig i gudstjänsten är en grundläggande glädje. En glädje i mötet med Gud,

människorna emellan, musiken, ordet och i helheten. Jag tänker också på sammanhanget under kyrkoåret och tryggheten i formen, att få dela söndagen, livet i enkelhet och fest.

”Se jag gör... mycket

Nya handboken gör dock ganska stort återbruk av ”86:an”

Efter tio års arbete, tre remissomgångar, femtio- elva debattartiklar och 52 motioner till kyrkomötet 2017 finns en ny kyrkohandbok för Svenska kyrkan. Den tas i bruk på Pingstdagen 20 maj. Här är några viktiga delar att känna till.

VÅRT ATT VETA

Så används handboken

Kyrkohandboken innehåller ordningar för gudstjänster som högmässa och mässa/gudstjänst, och kyrkliga handlingar som till exempel dop och vigsel. De som förbereder gudstjänsten utgår från handbokens alternativ till innehåll och skapar en ordning för gudstjänsten.

Som deltagare i gudstjänsten får du ofta en agenda att följa. Den ser lite olika ut beroende på var i kyrkoåret vi befinner oss och vilken sorts gudstjänst det är fråga om.

Kyrkohandböcker är olika viktiga i olika samfund. Präster och diakoner i Svenska kyrkan är skyldiga att följa kyrkohandbokens gällande ordalydelse och får inte på eget initiativ göra förändringar.

Namnet

”Den svenska kyrkohandboken” hette föregångaren från 1986. Nu heter den istället ”Kyrkohandbok för Svenska kyrkan”. Namnet låter förstå att det finns fler samfund och att Svenska kyrkan inte längre är en statskyrka.

Gudstjänster

Tidigare fanns sex olika gudstjänstformer för den allmänna gudstjänsten. I nya handboken är de samlade under Högmässa och Mässa/Gudstjänst – med en särskild ordning för när Mässa/Gudstjänst firas som huvudgudstjänst, då fler moment är obligatoriska och inte möjliga att välja bort.

I den allmänna gudstjänsten är strukturen: Samling, Ordet, Måltiden, Sändning. Denna ”rytm” är gemensam för många olika samfund, vilket stärker ekumeniken.

Språket

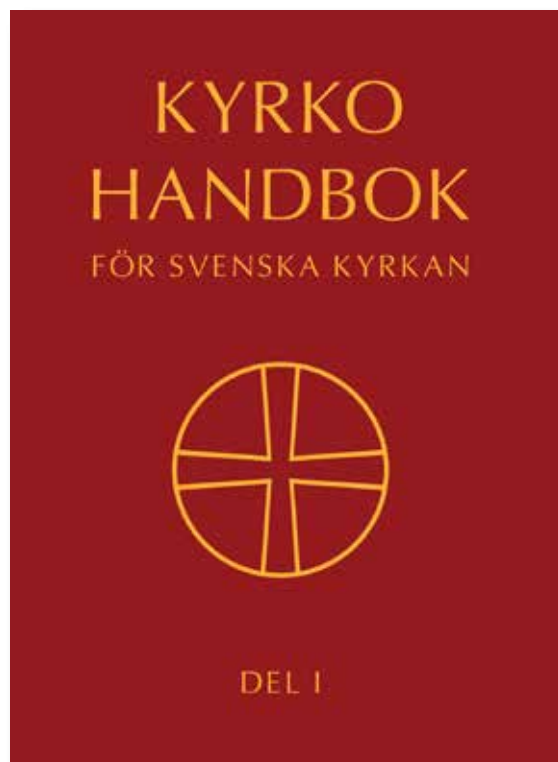
En anpassning till Bibel 2000 och kyrkoordningen år 2000 har skett. Märks i vissa ordval till exempel har ”kalk” bytts mot ”bägare”.

Däremot ändrades inte ”Gör detta till min åminnelse” till det föreslagna ”...till minne av mig” eftersom det uppfattas ha en svagare laddning. Andra skäl att behålla ”åminnelse” är igenkänningen och att vi har det gemensamt med andra kyrkotraditioner.

Några remissvar tyckte att Kristologin var försvagad i handboksförslaget. Man har lyssnat på kritiken så att flera texter inte är präglade av allmänt tal om Gud, utan tydligt förankrade i Jesus.

Inkluderande

Uppdraget var också att använda ett mer inkluderande språkbruk. I vissa fall har könsbestämda ord och uttryck ersatts med könsneutrala. Till exempel har texten i alla Gloria-moment ”Ära åt Gud i höjden och frid på jorden bland människor som han älskar” ändrats så att ”han” har ersatts med ”Gud”. Ordet ”hen” förekommer överhuvudtaget inte i kyrkohandboken.

ÄNTLIGEN! Den nya kyrkohandboken blir den åttonde utgåvan för Svenska kyrkan sedan reformationen. Den innehåller alla texter till psalmer och böner, samt all musik, och ska ge ramar, inspiration och stöd för församlingarnas gudstjänstfirande i Svenska kyrkan.

Musiken

Tidigare indelades musiken i kyrkohandboken i olika serier. Nu kallas den Gudstjänstmusik A-E, där B-E är helt nyskriven musik.

A: Musik som fanns i ”86:an”, med viss bearbetning. Överbryggar 1000 år med stort inslag av gregoriansk.

B: Nykomponerat 2012, 2014 av Fredrik Sixten. Ett tonspråk som ansluter till folkton, men också influenser från blues.

C: En blandning av olika influenser såsom traditionella kristusrop och andra inslag från grekisk tradition, visa mm.

D: Nykomponerat 2012, 2014 av Karin Runow. Kan uppfattas ligga närmare barn och ungdomar än vad ett gregorianskt Kyrie gör.

E: Inslag ur olika traditioner, till exempel från Iona men stor del av Per Harling.

Musiken i A, B och C ska kompletteras, se artikel t.h.

nytt”

Hänsyn

”Guds vägar” är ett ekumeniskt dokument som tar avstånd från tankemodeller inom kristen tradition som utnyttjats till att legitimera övergrepp mot det judiska folket. I den andan hanterar nya handboken sådant som kan tolkas som spår av antisemitism.

Improperierna, ett liturgiskt sångparti i långfredagens gudstjänst, är borta ur nya handboken. Ett av inledningsorden, från Ps 130:8 som i Bibel 2000 lyder: ”Han skall befria Israel från alla synd” har ändrats till ”befria sitt folk”. Hänsyn har gått före trohet mot bibelöversättningen.

Barnen

Den nya kyrkohandboken har ett övergripande barnperspektiv och barn ses som gudstjänstfirande subjekt, inte objekt. I kyrkohandboken finns ingen särskild ordning för Familjemässa/gudstjänst.

Gudstjänst med alla åldrar utgår från ordningarna för Högmässa och Mässa/Gudstjänst.

Inledning

De inledningar som finns att välja mellan är samlade på ett ställe, allra först i kyrkohandboken.

Gemensamt för inledningsorden är att de alltid ska inledas med något av följande:

- ”I Faderns och Sonens, och den heliga Andens namn.”
- ”I Guds: Faderns och Sonens och den heliga Andens namn”
- ”I Guds, den treeniges namn.”

Förrättningar

Ordningen för ”Vigselgudstjänst” innehåller möjlighet att lägga in en extra psalm eller musikstycke mellan Herrens bön och vigseltalet. Det är en och samma ordning för vigsel oavsett om paret är samkönat eller inte.

Nytt i ordningen för ”Begravningsgudstjänst” är att avskedet kan ske innan förbönen. Den tidigare ordningen att avskedet var på slutet hängde samman med seden att jordfästa och då tog man farväl ute på kyrkogården, vid kistan. Nu avslutar de flesta i kyrkan.

MIRIAM ARREBÄCK

WEBBVERKTYGET som finns för att skapa agendor har uppdaterats för att utgå från den nya kyrkohandboken. Klart att använda den 1 april.

GLORIA. Domkyrkoorganist Torvald Johansson fick något av en hjältegloria då han presenterade kompromissförslaget, här på presskonferens tillsammans med kyrkomötets ordförande Karin Perers.

FOTO: MAGNUS ARONSON

Musikerna fick spel – vad händer?

Handboken är antagen – men inte färdig. Den ska kompletteras med mer musik. Det var kompromissen som fick förslaget att gå igenom.

Kyrkomusiken vållade en så omfattande strid att det in i det sista var osäkert om Kyrkomötet 2017 skulle kunna anta en ny handbok. Lösningen blev ett kompromissförslag som togs fram gemensamt av kyrkomötets fyra största nomineringsgrupper: Socialdemokraterna, Centern, Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan och Borgerligt alternativ.

Det innebär att kyrkomötet ger kyrkostyrelsen i uppdrag att ta fram kompletterande musik till den nya

kyrkohandboken med musik från exempelvis samisk tradition, jazz, nordisk folkton och från systerkyrkor utanför Europa.

Arbetet ska ske genom en kommitté av sakkunniga musiker och teologer med uppdraget att självständigt, efter en öppen inbjudan, välja ut och bearbeta musiken.

Namnen på dem som ska ingå i kommittén är vid denna tidnings pressläggning ännu inte kända.

MIRIAM ARREBÄCK

Var med och öva

Välkommen till en förmiddag då vi lär oss hur handboken är uppbyggd och hur man hittar i den, samt övar på den nya gudstjänstmusiken. Tag med eget missale/musikdel.

I Strängnäs domkyrka, tisdag den 10 april kl 9-12. Vi bryter för kaffe mitt i passet och avslutar med middagsmässa kl 12. Förmiddagen leds av domkyrkoorganist Torvald Johansson, stiftsmusiker Mathias Thornander och stiftsadjunkt Jan Eckerdal.

Anmäl antalet personer som vill komma från er församling senast den 3 april till anna-maija.junnila@svenskakyrkan.se

Populära psalmer som hänger med

Lågenergipsalmen: ”LED, milda ljus” 275
 Brandväggpsalmen: ”Jag vet en port som öppen står” 223
 Hormoslyrpsalmen: ”Lär mig du skog att vissna glad” 304
 Syföreningspsalmen: ”Virka tills natten kommer” 585
 SJ-psalmen: ”Ingen hinner fram” 265
 Matematikpsalmen: ”Jag kan icke räkna dem alla” 260
 PR-psalmen: ”Loggorna är många” 61

Strävan att möta enskildas förväntan och behov bör samsas med tanken att gudstjänsten till form och innehåll är större än våra personliga preferenser.

UTTRYCK *för enhet*

Gudstjänstens mening hänger inte på vår individuella andliga dagsform

BAKOM ORDEN

Jan Eckerdal är stiftsadjunkt för teologi och fortbildning samt doktor i systematisk teologi med livsåskådningsvetenskap.

I gudstjänsten blir församlingen till. Genom hela kyrkans historia har gudstjänsten utgjort den kristna församlingens grundläggande uttrycksform. Hur ska annars enhet manifesteras?

EN VÄN med bakgrund i en kyrka med ganska avskalad gudstjänsttradition, firade en tid gudstjänst i en svenskkyrklig församling med fullt utbyggd högmässa. Hennes reflektion: "Jo, det är verkligen en skatt att upptäcka. Fast det är väldigt mycket varje gång. Om jag skulle gå in med full uppmärksamhet i högmässans alla passager skulle jag vara fullständigt andligt utmattad efteråt. Hur ska man hinna ladda om mellan gudstjänstdelarna?"

Min vän har rätt. Vår högmässa innehåller väldigt många starka moment: "Du är förlåten", "Herre förbarma dig", "Ära åt Gud i höjden", "Hör dagens heliga evangelium", "I den natt då han blev förrädd...", "För dig utgiven", "Herren välsigne dig", "Gå i frid". Var och en av formuleringarna är förbundna med gudstjänstmoment som är så innehållsmättade att de på egen hand skulle kunna vara stora nog för en gudstjänst. Och då har vi inte ens nämnt förbönen, psalmsången och predikan.

Ur kyrkans perspektiv låter nu kanske inte min väns beskrivning som ett egentligt bekymmer utan

snarare som ett drömscenario. Tänk om alla gudstjänstfirare upplevde kyrkans gudstjänster som så existentiellt laddade att man kände sig personligt indragen och på helspänn i varje moment. Är det inte ett större problem att människor ibland kan gå från en gudstjänst utan tillstymmelse till upplevelse av att det som hände där hade beröringspunkter med deras liv över huvud taget?

Det kan man förstås hålla med om. Ändå kan det vara bra för oss att som kyrka påminna oss om att de traditionella delarna i en gudstjänst inte är en serie fristående moment med var sitt separat innehåll som konkurrerar om utrymmet.

OM DET hade varit på det viset skulle man kunna tänka sig att vi kunde förfina vår gudstjänst genom att renodla det som vi själva tycker bäst om och stryka annat. Men den verkliga kraften i gudstjänstens enskilda moment ligger bland annat just i att de inte är innehållsligt fristående, utan tillsammans formar en större helhet. Det är en helhet som består i att den inte bara anknyter till vissa delar, utan till hela den stora kristna berättelsen om Gud och världen – det gudomliga frälsningsdramat som böljande innefattar skapelse, synd, upprättelse, frälsning och framtidshoppet om att Guds rike en gång ska komma i sin fullhet. Därför har också gudstjänsten kapacitet att innefatta alla aspekter av mänskligt liv – glädje och sorg, styrka och svaghet, gudslighet och trasighet, uselhet och hjältemod.

I LINJE med tanken om att gudstjänstens helhet har betydelse för delarna uttrycker sig vår kyrkoordning på ett sådant sätt att man förstår att högmässan – det vill säga vår mest utbyggda gudstjänstform där flest moment är föreskrivet fasta – utgör basen i vår gudstjänsttradition.

Samma gudstjänst talar till människor på olika sätt. För någon är det i nattvarden som det verkliga bränner till, för andra är det i den gemensamma bönen eller sången. Åter andra ser predikan som gudstjänstens väsentligaste moment.

Men jag är förmodligen inte ensam om erfarenheten av att man också som enskild gudstjänstfirare över tid kan upptäcka förändringar i sin egen relation till gudstjänstlivet. Det kan just handla om vilka delar av gudstjänsten som träder fram som verkligt viktiga, eller kanske om vilka passager i kyrkoårets skiftningar som blir särskilt starka. Inte sällan kan det vara sådant som i förstone framstår som lite kärvt eller svårtillgängligt, som visar sig betydelsebärande i längden.

JAG MINNS till exempel att jag som ung vuxen inte tyckte om talet om Guds dom, när det kom upp i det kyrkliga sammanhang som jag då var en del av. Det andades skräck och medeltid på något sätt. Det påminde om en kyrka som försökte skrämman människor till Gud och en sådan kyrka ville inte jag att vi skulle vara. Hade det varit upp till mig skulle det temat kunnat utgå, som något som tillhörde historiens skräphög. Med tiden har jag dock kommit att omvärdera såväl Guds dom som medeltiden. Domsöndagen hör faktiskt numera till en av mina favoritsöndagar. I talet om Guds dom tycker jag mig alltmer höra ett befriande evangelium. Så oändligt skönt att vi, när våra liv på allvar ställs på sin spets, inte ska stå till doms inför den här världens dömande måttstock – eller inför vår egen ibland ännu hårdare dom över oss själva – utan inför Guds barmhärtiga blick. Vilket evangelium att vila i. Och så bra att det inte var mina (eller någon annans) älsklingsteman som satte agendan för vilka gudstjänstmotiv som bedömts som rimliga att ge utrymme för.

DET BETYDER förstås inte att det är oväsentligt vad människor tycker. Ännu mindre betyder det att de som i en församling har särskilt ansvar för gudstjänsten kan bortse från hur människor faktiskt upplever att det är att fira gudstjänst där. En vital gudstjänst måste måna om att beröra sådant som är

viktigt på riktigt för de människor som firar gudstjänsten. Till den kristna skapelsetron hör tanken att varje människa tar emot själva livet från Gud och därmed i sitt liv bär en grundläggande guds närvaro. Det är därför eftersträvansvärt att gudstjänsten knyter an till den personliga erfarenheten och ger inspiration och näring till människors personliga gudsrelation.

”Att fira gudstjänst hör till kyrkans väsen. **Kyrkan är gudstjänst, lovsång och tillbedjan.** Det var genom att tillbe sin Gud, det vill säga genom att fira gudstjänst, som det bibliska folket blev till som gudsfolk.”

Men tillsammans med en sådan strävan kan också tanken om att gudstjänsten till form och innehåll är större än våra personliga preferenser erbjuda en viss vila. För det betyder att gudstjänstens mening inte hänger på vår individuella andliga dagsform. Till och med de gånger jag går från en gudstjänst utan att känna mig särskilt berörd – är jag berörd. Tog jag emot nattvarden fick jag ta emot Jesus. Lyssnade jag till läsningarna hörde jag Guds ord. Och vem kan säga vilka frön som då såtts och vilken frukt det kan visa sig bära?

ATT FIRA gudstjänst hör till kyrkans väsen. Kyrkan är gudstjänst, lovsång och tillbedjan. Det var genom att tillbe sin Gud, det vill säga genom att fira gudstjänst, som det bibliska folket blev till som gudsfolk. På samma sätt blir också vi i gudstjänsten till som gudsfolk – en gemenskap av människor där den enskilde står i direkt relation till Gud, sina medmänniskor och sig själv.

Genom hela kyrkans historia har gudstjänsten utgjort den kristna församlingens grundläggande uttrycksform. De huvuddelar i gudstjänsten som Svenska kyrkans nya kyrkohandbok benämner ”Ordet” och ”Måltiden” går att spåra mycket tidigt i kyrkans liv. (Jämför exempelvis beskrivningen i Apg 2:42 av hur de första kristna samlades.)

Till det gudstjänstfirande som vuxit fram i allmänkyrklig tradition hör också att söndagen – Herrens dag – avskilts som särskild gudstjänstdag. Förutom den teologiska anknytningen till Jesu uppståndelse har söndagen som gudstjänstdag en ekumenisk tyngd, genom att den är gemensam för

världens alla större kristna kyrkotraditioner. Den gemensamma gudstjänstdagen knyter därmed an till en enhet som ligger djupare än den kyrkosplittring som sorgligt nog också kännetecknar den synliga kyrkan i världen. När de kristna samfundet samlas till gudstjänst gör vi det som en del av samma gudsfolk. Den lokala församlingen ställs därmed genom

”Runt nattvardsbordet står vi i så nära förbindelse med varandra att **vi är delar i en enda kropp** – Kristi kropp. Radikalare än så kan ett gemenskapsmotiv inte uttryckas.”

sin söndagliga gudstjänst i kontinuitet med sin egen historia, med den världsvida kyrkan och med de beprövade former för gudstjänst som genom årtusenden slipats fram i allmänkyrklig tradition. Den kontinuiteten har varje församling i Svenska kyrkan till uppdrag att värna och levandegöra på ett sätt som blir angeläget på just den plats och i just den tid man befinner sig.

I SAMBAND med att Svenska kyrkan tar en ny kyrkohandbok i bruk kommer biskop Johan att utfärda en vägledning för gudstjänst i Strängnäs stift. Ett huvudsyfte med den vägledningen är just att värna gudstjänsten som ett enhetstecken. Genom att måna några gemensamma uttrycksätt kan varje gudstjänst som vi firar bli en konkret gestaltning av vår enhet – inom stiftet, men också av den enhet som består i vår delaktighet i den världsvida kyrkan. Det handlar exempelvis om sådana saker som att nattvarden firas med viss lyhördhet för vad som

betonats i de ekumeniska samtal som Svenska kyrkan aktivt varit en del av och att vi håller oss till gällande kyrkohandbok.

När det gäller gudstjänst är frågor som handlar om den enskilda människan och frågor som handlar om det gudstjänstfirande kollektivet, kyrkan, tätt sammanvävda. I ett friskt gudstjänstliv måste det finnas plats både för mig som individ och för oss som gemenskap. Som församlingen svarar vid nattvarens brödsbrytelse: ”Så är vi fastän många, en enda kropp”. Båda leden i den meningen är lika viktiga. Runt nattvardsbordet står vi i så nära förbindelse med varandra att vi är delar i en enda kropp – Kristi kropp. Radikalare än så kan ett gemenskapsmotiv inte uttryckas.

VI HÖR samman som kroppens olika delar. Det som händer en kroppsdel påverkar hela kroppen. Men orden uttrycker också något mer. Vi utgör denna starkt sammanbundna gemenskap ”fastän många”. Den individuella människan – med alla hennes vackra och mindre vackra sidor – löses inte upp i ett likriktat kollektiv. Det skulle vara att förminska Guds skapelses mångfald. Istället är gudstjänsten en möjlighet att manifesteras en gemenskap som inte bygger på att vi är lika varandra, utan på att vi som Guds barn hör ihop ändå.

Som alla regelbundna gudstjänstfirare vet är den samhörigheten ibland lättare sagd än gjord. Men när gudstjänsten blir det enhetstecken som den är tänkt att vara handlar det om en annan sorts enhet än den som bygger på likriktning. En enhet i mångfald.

JAN ECKERDAL

SPELAR DU LUFTGITARR NÄR INGEN SER?
Eller drömmer du om ”Hard Rock Halleluja” när ni övar Händel?

Ta chansen att slå igenom!

På stiftsfestens scen lördagen den 25/8 blir det Korprock.
Samla ihop ett gäng och öva (om ni vill).

Vi fixar instrumenten och en entusiastisk publik.
Läs mer och anmäl er här:

www.svenskakyrkan.se/strangnasstift/korprock

Kyrkokören i ny musikal

Minns du "Så som i himmelen", Kay Pollaks film från 2004, om kyrkokören i Ljusåker? Många gillade den och jublade över prästfrun som vågade svänga loss, andra reagerade på bilden av kristendomen som inkräkt, ogin och frihetsberövande. I höst sätter Oscarsteatern i Stockholm upp en musikalversion av storyn.

Det blir nyskriven musik, förutom filmens ledmotiv Gabriellas sång som kommer att finnas med. Rollen som Gabriella görs av operasångerskan

Malena Ernman, den osympatiska prästen av

Anders Ekborg. Premiär den 13 september. Efter spelperioden i Stockholm finns planer på en turné ut på andra scener i landet.

Kulturfest: "Det mänskliga i oss" – musik fördjupad av ord och bild

Frustuna församling arrangerar en kulturfest i Gnesta den 15-19 augusti. Ambitionen är att forma mötesplatser som möjliggör reflektion över livsviktiga ämnen för den enskilde och för vårt gemensamma, genom att låta människor, musik, bild och ord mötas och inspireras av varandra.

Medverkar gör bland andra Roland Pöntinen, piano, Love Derwinger, piano, Mika Takehara, slagverk, och Klara Ek, sopran, tillsammans med författaren Ylva Eggehorn och biskop Johan Dalman.

Konstnärliga ledare: Kjell Fagéus & Love Derwinge. Programmet stöds av studieförbundet Sensus, Gnesta Kommun och Scenkonst Sörmland.

Läs mer på www.gnestakulturfest.se

När du behöver kunna mer än "Jalla, jalla"

Boken "Intro – introduktion till kristen tro" av Gunilla Lindén (Verbum) är en kort introduktion till den kristna trons innehåll på arabiska. Boken skildrar kristen troslära och kristet liv i tolv korta kapitel.

Intro kan exempelvis användas i församlingarnas möte med människor som har arabiska som modersmål, i samtalsgrupper och i dopundervisning. Finns i Svenska kyrkans webbshop.

Musiklistor för hus och församlingshem

Mycket av den musik som spelas i kyrkorna finns på Spotify. Svenska kyrkan har också ett nationellt konto

på Spotify med musiklistor. Kanske behöver du själv vila i musik för att finna ro, eller vill du kanske tipsa en

församlingsbo om fina dopsånger?

Kontot innehåller exempelvis listor för kärlekens skull, julpsalmer, musik till tröst, svenska psalmer och begravningspsalmer.

open.spotify.com/user/svenska-kyrkan

Konstrunda i 4 kyrkor

Den 17 juni - 25 augusti visas konst i Vansö kyrka, Mariefreds kyrka, Frustuna kyrka och Strängnäs domkyrka i en gemensam konstrunda.

Lokala samtida konstnärer ställer ut i de tre mindre kyrkorna. Dessa utställningar speglas i domkyrkan. Besök utställningarna i de enskilda kyrkorna eller titta in i Strängnäs domkyrka för att få en glimt av alltihop.

FOTO: MAGDALENA ÖHRLING

Podd för unga (och andra)

Maria Andrén, diakon och Karin Eckerdal, pedagog, i Nyköpings församling har en podd för den som är ung och vill ha hjälp att leva livet.

I podden medverkar inbjudna gäster och frågor får svar. Varför är det så svårt med familjerelationer och hur kan man stötta någon som mår dåligt? Dessutom undrar vi ju alla: kan Gud förlåta allt? Podcasten heter Ung och älskad och du hittar den här: ungochalskad.libsyn.com

En podcast (podd-sändning, podradio eller pod) är ett sätt att prenumerera på ljud- eller videofiler via nätet. Via ett program eller app, väljer du vad du vill lyssna på, sen får du avsnitt löpande.

Prata film med Reine

En av årets höjdpunkter närmar sig för alla filmintresserade. Existentiell Filmfestival Dalarna äger rum i Falun den 12-13 april och årets tema är Ett annat liv, ett tema som löper som en röd tråd genom filmer och seminarier. Med filmer som Sameblod, I am not your negro och Korparna lyfter årets festival vilka möjligheter och begränsningar som finns för människan att välja sin egen framtid.

I festivalprogrammet ingår öppna samtal med inbjudna gäster och den deltagande publiken kring de filmer som visas. Medverkande i år är bland andra skådespelaren Reine Brynolfsson, författaren och kulturjournalisten Kajsa Ekis Ekman, producent Samuel Girma och Åsa Simma, regissör.

Festivalen har arrangerats i april varje år sedan 2003 av Högskolan Dalarna, Studieförbundet Bilda, Sigtunastiftelsen och Film i Dalarna.

Sameblod, en av filmerna på festivalen, är en berättelse om hemhörighet och utanförskap, hjälteskap och uppror, skam och skuld. En film som berör och upprör.

Storstädning bland bra-att-ha-dokument

Ny EU-förordning kräver skärpt hantering av personuppgifter

Det är ett omfattande arbete att gå igenom alla register i en församling. Peter Fagerlund, administrativ chef i Katrineholmsbygdens församling, tycker ändå att den nya dataskyddsförordningen GDPR innebär något positivt.

– Det är inte så dumt att se över registren, och rensa.

Jag börjar få en ganska bra bild av vad vi ska göra.

SVENSKA KYRKAN har hanterat personuppgifter respektfullt i flera hundra år, bland annat genom det tidigare ansvaret för folkbokföringen. Det är just respekt för den enskildes integritet som är anledningen till den nya EU-förordningen. Nu skärps reglerna för myndigheter, företag och organisationer.

– Det är rimligt att vi ska vara försiktiga med hur vi hanterar folks personuppgifter. Man får se på det som ett lån, vi lånar uppgifterna så länge det är motiverat. Sen ska vi se till att ta bort dem, säger Peter Fagerlund.

Han läste om den nya dataskyddsförordningen strax efter jul, men det var i mitten av februari som han började sätta sig in i frågan på allvar.

– Först kändes det hur stort som helst! Det blir ju så med direktiv som ska täcka in allt och alla. Det blir brett och omfattande. När vi började sortera vad det innebär för oss kändes det bättre.

– Jag kan inte påstå att jag har fullständigt grepp

om det här ännu, men jag börjar få en ganska bra bild av vad vi ska göra, säger Peter Fagerlund.

Svenska kyrkans nationella projekt ”Anpassning till dataskyddsförordningen” ansvarar för kyrkokansliets anpassning till GDPR, det vill säga man anpassar samtliga gemensamma system i Svenska kyrkan. Det handlar om över hundra olika program och system (se lista på intranätet.)

Katrineholmsbygdens församling är med i GIP och håller som bäst på att införa GAS.

– Det gör att vi slipper tänka på mycket av det som ska inventeras, säger Peter Fagerlund.

– Om det finns ett centralt system så ska vi använda det. Det underlättar arbetet för alla – och det är ju det här ett exempel på.

FÖRSTA LEDET i projektet för stift, församlingar och pastorat är att göra en egen inventering av vilka it-system man har utöver de gemensamma. De kan vara helt lokala, eller med lokala tillägg till de

Snabbguide för att anpassa församlingen till GDPR

VAD?

GDPR, General Data Protection Regulation, är namnet på de nya dataskyddsreglerna i EU.

NÄR?

Förordningen blir svensk lag 25 maj 2018.

VARFÖR?

Syftet är att ge oss människor större kontroll över vilka uppgifter som finns om oss i system och register.

VAD KRÄVS?

Det krävs främst två saker. Dels en inventering av hur personuppgifter används i kyrkans olika IT-system och teknisk anpassning av dem, så att de som använder systemen automatiskt följer förordningen.

Dels en översyn av dagliga arbetssätt och rutiner när det gäller att hantera personuppgifter. Sedan behöver man göra en anpassning av dessa rutiner och arbetssätt så att förordningen följs.

VAD GÖR NATIONELL NIVÅ?

Nationell nivå tar ansvar för att anpassa de gemensamma systemen, som KOB, Kbok och Kyrksam med flera.

VAD GÖR FÖRSAMLINGAR/PASTORAT?

Varje enhet ansvarar för att inventera egna lokala system samt eventuella ”kundanpassningar” av de gemensamma systemen som enheten själv köpt in, om personuppgifter till exempel brukar skrivas in i fritextfält.

STÄDA IHOP. I Katrineholmsbyggens församling är det än så länge Marian Loley, som jobbar med bokning och kyrkobokföring, och Peter Fagerlund, administrativ chef, som börjat titta på konsekvenserna av den nya dataskyddsförordningen. Hunden heter Gemini. **FOTO: EVA FORSSTRÖM**

gemensamma systemen. När dessa är definierade finns också en åtgärdsplan för att anpassa systemen tekniskt samt rekommendationer för arbetssätt och rutiner som är GDPR-vänliga.

När det gäller egna system har Katrineholmsbyggens församling hittills funnit att de har två stycken; det egna bokningssystemet och Agrando grav, som hanterar kyrkogårdsskötseln.

– Sen har vi ju alla listor som finns utanför systemen i form av Excel- och Wordfiler, till exempel adresslistor till grupper som enskilda medarbetare har. Vi har cirka 100 anställda så det kan jag inte överblicka omfattningen av ännu.

– Men vi får ju ha listor och register om vi kan motivera varför. Vi har till exempel en liten bok med kontaktuppgifter till de förtroendevalda – för

att de ska kunna nå varann. De kommer ju inte åt uppgifter i Kyrksam, så det är motiverat.

PETER FAGERLUND tycker inte den eventuella gallring av gamla listor och register som det nya direktivet tvingar fram är något att uppröras över, tvärtom.

– Man måste se detta ur den enskildes perspektiv. Om vi har någons personuppgifter lagrade så måste vi kunna svara på varför, i vilket syfte och hur länge vi behöver uppgifterna. Vi kan inte bara spara dem för att de är ”bra att ha”.

– Att ifrågasätta vad som behöver sparas och rensa bort en del är sunt. Då blir det dessutom ordning och reda, om man inte redan har det.

MIRIAM ARREBÄCK

VAD HÄNDER OM VI INTE FÖLJER FÖRORDNINGEN?

Brister i hanteringen kan medföra hög sanktionsavgift. I Sverige bevakas efterlevnaden av Datainspektionen.

HJÄLP – VI HINNER INTE I TID!

Drabbas inte av panik om allt inte är klart när lagen träder i kraft. Att Svenska kyrkan har påbörjat processen och kan visa att vi har en plan för GDPR-anpassning räcker en bra bit.

KONTAKTPERSON STRÄNGNÄS STIFT:

Ulrika Skymberg, stiftsjurist

LÄS MER OM GDPR PÅ INTRANÄTET:

Alla dokument och tips finns samlade på: internwww.svenskakyrkan.se/dataskydd

(Källa: CIO Sweden, Datainspektionen)

Tack Karlstad stift!

Enkla och pedagogiska bilder över många av de områden som berörs av GDPR.

internwww.svenskakyrkan.se/Karlstadsstift/mallar-for-nya-dataskyddsförordningen

Tänk att siluetten av Landskyrkan i Askersund skulle bli en favorit för Catharina Carlsson. Det visste hon inte när hon fick sin placering som pastorsadjunkt i Sydnärke. Nu har ungdomsgruppen och andra i församlingen blivit hennes goda vänner.

FOTO: PRIVAT

Trist gudstjänst gav kallelse

Catharina Carlsson, pastorsadjunkt i Askersund-Hammars församling

Hur kom du på att du ville bli präst?

– Jag kom på att jag var kallad till präst under en rätt tråkig sommargudstjänst efter min konfirmation. Jag uppfylldes av längtan att förkunna evangeliet så att det blir förståeligt. Sedan tog det ett tag innan jag erkände det för andra, och jag fick möjlighet att växa i tron och i församlingen jag kommer ifrån, Solna utanför Stockholm.

– Jag läste i Uppsala och varvade studierna med arbete som församlingsassistent med ungdomar och konfirmander. Jag har fått möjlighet att undervisa mycket innan jag blev prästvigd, och det är jag tacksam för. Ungdomarna jag arbetade med i olika församlingar runt Uppsala och Stockholm är de som gav mig den största glädjen och motivationen till att bli klar med utbildningen.

Vad är roligast i ditt yrke?

– Jag har alltid upplevt mig särskilt kallad att arbeta med yngre människor, men inget i prästuppgifterna har ännu känts främmande för mig. Jag älskar att få ha ett jobb där ingen dag är den andra lik och där så mycket handlar om att få vara bland människor. Men den mest efterlängtnade stunden var när jag för första gången fick fira mässan, och det fick jag möjlighet att göra tillsammans med vänner och familj i Mariefred på kvällen efter min vigning. Det var stort för mig att få bli tagen i bruk som präst redan första dagen och att sedan få fortsätta att fira gudstjänst och förkunna Ordet!

Hur var det att hamna i Askersund?

– Jag blev förvånad när prästrekryteraren ringde och sa att jag skulle vara i Askersund. Jag var nog

i chock några dagar efteråt, för jag var så inställd på att hamna någonstans i andra änden av stiftet. Så på många sätt kom jag hit utan större förväntningar, mer än att det skulle vara spännande att bo i en mindre stad.

Vad har varit bra med en mindre församling?

– Idag är jag tacksam för beslutet att placera mig här. Här har jag fått växa som präst och människa och funnit många vänner, några för livet hoppas jag. Att få hamna i en mindre församling tror jag gör att det är lättare att känna sig välkommen oavsett om det är bland vännerna på Röda korset eller på arbetslagsmötet.

– Jag är också glad över att jag fått vara verksam i en församling med mycket glädje, många och ivriga frivilliga krafter och härliga kollegor. Jag har också fått uppleva en församlingssammanslagning, och gått från att leda gudstjänster i två kyrkor till fyra - det är en intressant upplevelse.

Vad har du för planer för framtiden?

– Jag ser fram emot, och hoppas, på ett långt liv i ämbetet. Just nu väntar jag med stor spänning på var Herren och Kyrkan vill ha mig härnäst. Det enda jag vet säkert än så länge är att jag blir kvar i stiftet, eftersom att jag har blivit invald i Stiftsfullmäktige i Strängnäs stift.

– Ibland tänker jag på att om inget oväntat händer, och om Herren dröjer, så kommer jag att få vara präst under längre tid än jag än så länge fått leva – det är stort!

VÄRT ATT VETA

NAMN: Catharina Carlsson

ÅLDER: 28

PRÄSTVIGD: 11 juni 2017 och fick sin första tjänst i Askersund-Hammars församling.

FAMILJ: Församlingen, föräldrar, vänner och två gudbarn.

INTRESSEN: Församlingslivet, läsa, se på film och träffa vänner.

BIBELORD: Lukas 17:6

Vallfartsmässor både 20/5 och 3/6

Traditionen fortsätter med att vi firar vallfartsmässor på två platser i stiftet. Men ingen tradition som inte kan ändras - i år firar vi två olika datum.

I Vårfruberga klosterruin den 20 maj är det biskop Johan Dalman som är celebrant och predikant. Start 11.00. Från många platser i Sörmland går bussar till och från. För buss-tider, se predikoturer och lokala annonser.

I Riseberga klosterruin den 3 juni är domprost Christofer Lundgren celebrant och predikant. Start klockan 11.00.

Ta med sittunderlag och matsäck. Varmt välkommen du också!

APRIL-MAJ

Ungdomskörfest

den 20-22/4 på Stiftsgården Stjärnholm.

Rådslag med tema Barn och unga med behov av särskilt stöd

Råd kring hur vi kan bemöta barn och unga i behov av särskilt stöd samt kring hur vi kan utveckla aktiviteter så de blir tillgängliga för fler barn och unga i våra församlingar. På Tegelbruket i Örebro 19/4. Anmäl dig senast 28/3

Sexuella övergrepp och maktstrukturer

På Stjärnholm den 23/4. Vi sätter fokus på temat i metoo-kampanjen och ökar kunskapen i ämnet, synar riskfaktorer i kyrkliga miljöer, domkapitlets roll och inventerar goda exempel på förebyggande arbete. Anmälan senast 2/4.

Barnkörläger

Följ med på barnkörläger "Du har skapat allt" 4-5/5 på Stiftsgården. Läget vänder sig till barn i åldern 6-12 år med ledare. Anmäl kören senast 28/3.

Konfirmanddag i Strängnäs domkyrka

Lördagen den 5/5.
Temat på dagen är "Älskad".

15/5 Barndag - "Små frön"

Välkommen till en festdag där barnen står i centrum. På stiftsgården. Anmälan.

Vallfartsmässa 20/5 i Vårfruberga

med biskop Johan Dalman.

Sändningsmässa för Strängnäs stifts katekumener

Biskopen bjuder in till sändning av katekumener. Vi välkomnar alla som deltagit i en katekumengrupp under det senaste året till mässa den 27/5. Anmäl senast 27/4.

JUNI-JULI-AUGUSTI

Vallfartsmässa 3/6 i Riseberga

med domprost Christofer Lundgren.

Stiftsfest 25/8 - Högt i tak i heliga rum

Föreläsningar, mässor, inspiration och nätverkande i och omkring Strängnäs domkyrka lördagen den 25/8. För alla! Anmälan krävs. www.svenskakyrkan.se/strangnasstift/stiftsfest2018

13-16/8 LIFE ungdomsläger

Härligt ungdomsläger på Stjärnholm även i sommar. Be a changemaker!

SEPTEMBER

Grundkurs Kyrksam

Kursen innehåller en grundläggande genomgång av ansvaret att underhålla vårt gemensamma register med regelverk, grundläggande om upplägg av medarbetare, förtroendevalda, grupper. Stiftsgården Stjärnholm den 24/9.

Grundkurs KBOK

En certifieringskurs som ger behörighet att arbeta som handläggare och sköta om registreringar av inträden/utträden samt ministerialböcker i KBOK. Rekommenderas även för kyrkoherdar. På Stiftsgården Stjärnholm 25-26/9.

Grundkurs KOB

Kursen ger en grundläggande genomgång av KOB (kollekt- och betalsystem). Hantering och redovisning av kollekt samt hantering av internfakturor för de som inte har integrerat fakturahantering med ekonomisystemet i församlingen. Stiftsgården Stjärnholm den 27/9.

OKTOBER

Höstens administrations-träffar

Informationsmöten den 16/10 och 17/10 om de gemensamma administrativa systemen.

23/10 Profildag för kyrkomusiker

En dag fylld med körsinspiration, sång och gestaltning. I Strängnäs domkyrka.

Evighetens luffare

ÄRKEBISKOP NATHAN Söderblom berättar om luffaren, evighetens luffare, som önskad och ovälkommen livet igenom vandrade från socken till socken, by till by. Han drömde om himlen, han som alla andra. Men inte om en himmel av gyllene salar och guldbelagda gator utan om en himmel med en liten gisten stuga i himmelsparkens bortersta hörn – en liten fattigstuga i vilken han var välkommen. Där han kunde kliva in, gå fram till den sprakande brasan, sätta sig ner, dra av sig stövlarna och säga: Tack gode Gud – tack gode Gud för allt.

Så drömde då luffaren inte så mycket om himlen som om en Gud som såg honom – såg och älskade honom för den han var. Bjöd in honom till en plats där han fick plats.

Den berättelsen talar till mig – jag som också drömmer om en Johan-plats vid gemenskapens brasa. Jag som också fruktar att önskad mötas av en stängd dörr.

NÄR VI möter Jesus på Saligprisningarnas berg är han omgiven av människor som du och jag – alla med samma dröm om ett liv, en plats, där de får plats. Men, har de lärt sig, för att nå dit krävs något utöver det vanliga, så mycket utöver det vanliga att det meriterar för ett liv i gyllene salar med golv av guld.

Med den målbilden blir livet lite som att fåfängt famla efter snöret på den ballong som slitit sig och nu stiger mot skyn. Snöret förblir onåbart hur högt man än hoppar.

Det är då Jesus vänder sig mot dem, mot oss, och säger:

Saliga de som är fattiga i anden, dem tillhör himmelriket.
Saliga de som sörjer, de skall bli tröstade.
Saliga de ödmjuka, de skall ärva landet.
Saliga de som hungrar och törstar efter rättfärdigheten, de skall bli mättade.
Saliga de barmhärtiga, de skall möta barmhärtighet.
Saliga de renhjärtade, de skall se Gud.
Saliga de som håller fred, de skall kallas Guds söner.
Saliga de som förföljs för rättfärdighetens skull, dem tillhör himmelriket.
Saliga är ni när man skymfar er och förföljer och på allt sätt förtalar er för min skull.
Gläd er och jubla, er lön blir stor i himlen (Matt 5:3-12).

Tänk – Jesus börjar inte i vad de som samlats där inte har och är. Det är som lät han blicken långsamt spela över folkmassan för att verkligen se varje individ. Se och tala direkt till den som är fattig i anden, den som sörjer, den ödmjuka osv. Och säga: det du saknar har du redan. Du är redan välsignad av Gud och (fast det vet inte folken på bergsslutningen då, men det vet ju du och jag som firat Påsk) nyckeln till allt detta har du i min död och uppståndelse. Korset är himlastegen. Inte för dig att klättra upp på utan för mig att klättra ner på. För att jag, Gud, i Jesus Kristus kommit och fortsatt kommer till dig. För att platsen där du får plats är platsen vid min sida – och se, jag går redan vid din sida.

REDAN RÄDDAD – med det budskapet ska du och jag möta varandra. Rösterna som ropar om riket av gyllene salar med gator av guld (det som alltid ligger bortom vägkröken, hur mycket vi än strävar på – hur högt vi än hoppar i fåfång strävan efter att fånga ballongsnöret) är många och högljudda, också inifrån mig själv. Desto viktigare då att vi i andlig bemärkelse dagligen söker oss till slutningen vid Saligprisningarnas berg för att höra Jesu ord om det rike som aldrig går oss ur händerna.

STIFTPENNAN**BISKOP JOHAN DALMAN**